

Kicsi a világ

Kétezerhat október 3-a volt, a hónap első keddje. A budapesti Szent István Gimnázium öregdiákjainak szokásos őszi találkozója délután 6 órakor kezdődött a gimnázium Ajtosi Dürer sori épületének dísztermében. Magam 1961/65 között jártam oda, és ha tehetem, a májusi és az októberi öregdiák-találkozókra mindig elmegyek. Most is ott ültem néhány volt osztálytársammal, hallgattuk az iskolai énekkart, majd Lázár Tibor igazgató úr szokásos beszámolóját a gimnáziumban történt eseményekről. Egyszóval eddig minden úgy zajlott, mint máskor. Beszámolóját követően az igazgató úr azonban egy meglepetéssel szolgált, amikor meleg szavakkal üdvözölte a révkomáromi Selye János Gimnázium öregdiákjainak jelen lévő delegációját (dr. Bastrnák Ferenc elnök urat, Andruskó Imre igazgató urat és dr. Kalácska József matematikatanár urat). Mint megtudtuk, a Szent István Gimnázium öregdiákjai két testvériskolával tartják a kapcsolatot, az egyik a révkomáromi Selye Gimnázium, a másik Erdélyben a székeljudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium. Megtapsoltuk a vendégeket, majd ki-kijajongott osztályának asztalánál folytatta a beszélgetéseket.

Bennem motoszkálni kezdett a gondolat, hogy ez az általam sose hallott nevű középiskola nem lehet más, mint a „komáromi bencések” utódja, ahová édesanyám és az öccse is járt annak idején. Nem is tudok róla, hogy lenne más gimnázium Révkomáromban. Akkor pár napja jöttem haza nővéremmel a komáromi temetőből, ahol a nagypapám, Zombory Géza volt komáromi gyógyszerész és a nagynéném sírját újítottuk fel. A temetői sírápolás után átszaladtunk a városra, megálltunk ugyan itt-ott, de a gimnáziumot nem kerestük meg. Minek is tettük volna, hisz harminc éve halott édesanyánk több mint 75 éve járt oda. Szóval fogalmam sem volt, hogy mi lett a volt „bencések” gimnáziumának a neve.

Kétségeim tisztázására odaültem a vendégeink közé, és hamar kiderült, hogy jól sejtettem: a Selye Gimnázium jogelődje az édesanyám és nagybátyám által oly sokat emlegetett bencés iskola volt. Úgy láttam, megörültek nekem is, és rögtön megkaptam a „Komáromi Öregdiák” újság 2006. szeptemberi példányát, az új Évkönyvet, és a legfontosabbat: a korábbi évkönyvek alapján készült Emlékkönyvet az 1910-től kezdődő osztálynévsorokkal. Boldogan fedeztem fel az 1929-ben Gödör Kapisztrán János osztályában édesanyám, Zombory Klára nevét, majd az 1931-ben a dr. Borka Géza osztályában végzett nagybátyám, Zombory György nevét is. Ők később mindketten Budapestre kerültek. Édesanyám gyógyszerész lett, aki rövid ideig dolgozott Komáromban, majd házasságkötése után nem sokkal Magyarországra költözött. Budapesten, Zuglóban élt és dolgozott haláláig egy aranyos kis patikában, a Fürész utcában, nagybátyám, Zombory György pedig a Hunnia filmstúdió elismert gyártásvezetőjeként tevékenykedett (Körhinta, Hannibál tanár úr stb.), amíg 1956 után el nem távolították a filmvilágból. Később Gyurka bátyám a Képzőművészeti Alapnál lett osztályvezető. Ma már ő is halott. Édesanyám két gyereke már a Gaál nevet viseli, hisz a szintén

szlovákiai Vyhneről (Vihnyepeszerény) származó édesapánk után mi már ezt a vezetéknevet örököltük: nővérem, Gaál Emese, mondanom se kell, szintén gyógyszerész lett, jómagam, Gaál Tibor pedig állatorvossá avanszáltam (azért az én egyik lányom is gyógyszerész lett, hogy a Zombory dédapa nyugodtan pihenhessen sírjában). Zombory György utód nélkül halt meg, így Emesével mi vagyunk Zombory-leszármazottaknak tekinthetők.

Büszkén mondtam el komáromi vendégeinknek, a szoros kapcsolatot a volt bencés osztálytársak között sokan halálukig tartották, sőt mi, a ma már 60 év körüli „gyerekek” is megörököltük és ápoltuk a hajdani szülők között kialakult barátságot.

Ennek bizonyítására megkerestem és meg is találtam az Emlékkönyvben édesanyám osztályában Sztranyovszky György nevét, a nagybátyáméban pedig a fiatalabb Sztranyovszky testvér, Zoltán nevét is, akik nemcsak osztálytársai, hanem nagyon jó barátai is voltak a Zombory testvéreknek. A Sztranyovszky fivérek ügyvédek lettek, és Szlovákiában maradtak (György Poprádon, Zoltán Kassán dolgozott), de barátságuk a Magyarországra került Zombory testvérekkel nem csorbult a hosszú évek során sem. (Sajnos, a Sztranyovszky fivérek sem élnek már, mindkettejük felesége viszont igen. Zoltán esetében ez még fontos lesz, de ne vágjunk a dolgok elébe!)

Boldogan újságoltam a komáromi öregdiákoknak, hogy bár senki sem él a Zombory és a Sztranyovszky-felmenők közül, nemcsak a Zombory-utódnak számító Gaál testvérek és mindkét Sztranyovszky fivér gyermekei lettek jó barátok, hanem az én gyerekeim (nevezzük most Zombory unokáknak) és a Sztranyovszky unokák is azok lettek. Vonatkozik ez főleg a Kassán élő Sztranyovszky családra. Sztranyovszky Zoltán felesége, Marika néni, és fia, Mikuláš Sztranyovszky, valamint az ő két gyereke (a nagypapja után kis Zoli és Andrea) a mai napig család jó barátaink.

Tehát annak ellenére, hogy mi, „gyerekek” is nyugdíjasok vagyunk, vagy rövidesen azok leszünk, a barátságunk töretlen, sőt a harmadik generációs barátság is biztosított. A mi gyerekeink, a „bencés” hagyományokat ismerő unokák ugyanis ugyanolyan jó barátok lettek, mintha nem örökölték, hanem maguk építették volna ki a barátságot. Azért ez nagyon szép dolog, nem?

Minderről boldogan elbeszélgettünk a komáromi öregdiákokkal. Én felidéztem, amit édesanyámtól/nagybátyámtól a komáromi diákevekről hallottam, és megígértem, hogy utána nézek családi relikviáknak az öregdiákok gyűjteménye számára. Elkértem még egy Emlékkönyvet, hogy eljuttassam a kassai Sztranyovszkyaknak, hogy nekik is legyen, és hogy ők is küldjenek emlékeket a szülői irattárból a gimnázium számára. No és persze megígértem, hogy ezt a kis történetet megírom a „Komáromi Öregdiák” újság számára.

Eddig szólt volna eredetileg a történet, ennek megírását ígértem meg a komáromiaknak 2006 októberében, és már ekkor is az lett volna a végszó, hogy „kicsi a világ”, de ekkor jött a nem várt folytatás.

Karácsony előtt a harmadik generációs Sztranyovszky Zoli meglátogatott Pesten bennünket, beszámolt családjáról, nemrég született „negyedik generációs” kislányáról. Elmeséltem neki váratlan októberi találkozását a Szent István Gimnáziumban a komáromi öregdiákokkal, átadtam a komáromi Emlékkönyvet nagymamájá, illetve édesapja számára. Még egyszer ellenőriztük a két Sztranyovszky és Zombory testvért az Emlékkönyvben, milyen osztályba is jártak annak idején, kinek a neve ismerős még.

Zoli hirtelen megkérdezte, tudom-e, hogy nagymamája, Sztranyovszky Zoltán felesége, a ma is jó egészséggel élő Marika néni leánykori neve Kőváry Mária, és hogy ő is a bencéseknél végzett 1935-ben? Mondtam, hogy ezt nem tudtam. Valahogy erről kevesebb szó esett a mi családukban, hisz Marika néni pár évvel később végzett, mint a Zomboryak vagy a Sztranyovszkyak. Nosza, jött az ellenőrzés az Emlékkönyvben, és meg is találtuk Kőváry Mária nevét, sőt, Zoli segítségével annak nővérét, az ugyanott 1933-ban Bíró Lucián osztályában végzett Kőváry Annát, és az édesanyámmal 1929-ben végzett harmadik Kőváry testvért, Kálmánét is. Az ő utódaiakkal nincs kapcsolat, a Sztranyovszkyaknak természetesen igen. Most mondtam másodszor magamban, hogy kicsi a világ. Aki viszont azt hiszi, hogy ezzel tényleg vége a történetnek, nagyot téved.

Jött Zoli következő kérdése: és azt tudom-e, hogy nemcsak apai ágról lévő nagymamája, Kőváry Mária, hanem anyai águ nagymamája, Soós Margit is 1935-ben végzett a bencéseknél, sőt, a két nagymama nemcsak osztálytárs, de a legjobb barát is volt annak idején? Most már végleg kikerekedett a szemem, mondtam, hogy ezt sem tudtam, csak azt, hogy Marika és Margit néni fiatal koruk óta nagyon jó barátok voltak, és hogy gyermekeik, Sztranyovszky Mikuláš és Steffek Éva is rajtuk keresztül ismerték meg egymást.

Nosza, megint elő az Emlékkönyvet, és meg is találtuk a Kocsis Károly osztályában 1935-ben végzettek között Soós Margit nevét is. Ő sajnos szintén elhunyt, így az eddig felsorolt, családainkhoz tartozó sok régi bencés diák közül már csak Kőváry Marika néni él Kassán. Soós Margit volt a felsoroltak közül az egyetlen, aki az érettségi után is Komáromban maradt, kisebbik lánya, Nóra ma is révkomáromi lakos.

Persze rögtön ígéretet kaptam Zolitól, hogy megkéri nagymamáját és szüleit, hogy ők is juttassanak el minden használható írásos emléket, fényképet a Komáromi Öregdiákok számára. Mi már készítjük nővéremmel az átadható emlékeket, de biztos vagyok benne, hogy nemcsak a Zombory, hanem a Sztranyovszky és a Soós oldalról is kiegészül a komáromi öregdiákok gyűjteménye. Legkésőbb a 2007. június 2-ai találkozóra magunkkal is visszük, mert elhatároztuk, hogy meglátogatjuk őket.

És ezzel elértem a történet végére. Most már tényleg mondhatom, hogy nagyon-nagyon-nagyon kicsi a világ! Budapest, 2007. január.

Dr. Gaál Tibor
(60 éves) állatorvos,
egyetemi tanár, Budapest